

Уводно обраћање високог представника и специјалног представника ЕУ

Грађани желе окончати економску кризу и вратити се на пут ка Европи

Даме и господо,

Говорићу врло кратко јер је нагласак иницијативе Грађани за Европу на ономе што грађани имају да кажу препоручевластима и на ономе што власти, с друге стране, обећавају да ће урадити за грађане.

Међутим, хтио бих на почетку данашње дискусије да нагласим да пољопривреда и рурални развој представљају сектор у коме се интереси и стратегије Босне и Херцеговине и Европске уније у потпуности преклапају.

За обје, ово је *кључни* социјални и економски сектор.

На пољопривреду отпада чак половина радних мјеста у Босни и Херцеговини ако узмемо у обзир и неформално запошљавање. Овај податак одражава и просјек у 27 земаља чланица ЕУ, што објашњава зашто се половина закона ЕУ односи на пољопривредно-прехранбени сектор, а скоро пола цијелог буџета ЕУ отпада на пољопривреду и рурални развој.

Према томе, Босна и Херцеговина и ЕУ су у веома сличној позицији што се тиче централне улоге пољопривреде и руралног развоја.

Такође желим да нагласим да постоји значајан простор за претварање пољопривредног и руралног развоја у покретача економског раста. Иако пола становништва БиХ ради у руралним подручјима, на пољопривредно-прехранбени сектор отпада само

десет посто БДП-а, а Босна и Херцеговина је нето увозник хране.

Постоји огроман потенцијал за побољшање продуктивности и стварање нових и боље плаћених радних мјеста:

- успостављањем модерне и ефикасне институционалне подршке за пољопривреду и рурални развој;
- пружањем подршке инвестирању унутар земље и ефикасним стратегијама за маркетинг и извоз; те
- припремањем овог сектора да апсорбује техничку и финансијску помоћ ЕУ, која ће расти експоненцијално када Босна и Херцеговина буде обезбиједила статус кандидата за чланство у ЕУ.

Мислим да је битно напоменути да су у неким новим државама чланицама ЕУ руралне заједнице првобитно биле скептичне у погледу користи од интеграције – али њихова стварна искуства током и после приступа, у смислу повећања социјалне и економске помоћи, претворила су скептицизам у свесрдну подршку за ЕУ.

Заједничка пољопривредна политика, која је значајно реформисана и модернизована у посљедњој деценији, фокусира се на испуњавање савремених стандарда за поуздану и еколошки прихватљиву пољопривредну дјелатност и одржив рурални развој. Она је усмјерена према производњи хране која ће бити сигурна, у довољним количинама и са прихватљивим цијенама и која ће руралном становништву осигурати егзистенцију.

Ово је једна од порука за коју се надам да ће бити упућена са овог састанка данас – чланство у ЕУ ће донијети стварне користи за грађане БиХ чија запосленост зависи од пољопривреде. Оно ће донијети стварне користи и руралним заједницама и донијеће стварне користи становништву у цјелини тако што ће повећати сигурност хране и стимулисати босанскохерцеговачку економију.

* * *

Споразум о стабилизацији и придруживању предвиђа модернизацију и реструктурисање пољопривредног сектора у БиХ тако да може апсорбовати развојна средства ЕУ и да се пољопривредни произвођачи у БиХ могу успјешно такмичити на јединственом тржишту.

Јасно је да ће остварење ових циљева бити на чекању док се не формира нова влада.

Стога је приоритет – у пољопривреди, али и у сваком другом сектору у босанскохерцеговачкој економији – формирање Савјета министара.

Чак и прије него што дође до тога, представници власти који су данас овдје присутни могу извршити важне припреме да помогну новој влади. Парламентарци који су са нама овдје имају капацитет да доносе законе у овом сектору који ће користити грађанима. Министарства могу имплементирати постојеће законе. Партнери из цивилног друштва су ту да помогну у утврђивању приоритета, те да образложе и подрже ваше одлуке.

Ово ће бити ефикасан начин за рјешавање економске кризе – којој се дозволило да траје исувише дуго и која је нанијела неизрециву штету босанскохерцеговачким домаћинствима.

* * *

Према томе, данашњи састанак је дошао у право вријеме. Цивилни партнери су завршили процес динамичних и структурисаних консултација са пољопривредницима, техничким експертима, представницима руралних заједница и осталим интересним странама. Као резултат, они су сада у позицији да новим властима представе конкретне и остварљиве приједлоге. Представници власти који су данас овдје са нама у доброј су позицији да мало размисле о потребама и препорукама ових кључних интересних страна.

Овај грађански глас је глас који нове власти морају поштовати.

Ако то ураде, они ће реализовати практичне реформе које могу извести Босну и Херцеговину из економске кризе и вратити је на пут ка Европи.

Важно је да грађани говоре јасно и снажно и важно је да власти слушају.

Важно је да грађани и власти *воде дијалог*.

Није случајност да иницијатива Грађани за Европу обухвата стратешке области, као што су образовање, борба против корупције, енергија и околиш, пољопривреда и рурални развој, те рад и запошљавање. Ове области се директно тичу сваког грађанина. У пољопривредном сектору, дебата се води – буквално – око стављања хране на породични сто.

Вјерујем да ће – због екстензивне и интензивне природе процеса консултација – препоруке које се данас овдје представе у оквиру иницијативе Грађани за Европу имати снагу здравог разума.

Нове власти би ово требале објеручке прихватити – јер савршено има смисла имплементирати реформе из Европског партнерства и ССП-а.

Ове реформе ће одвести земљу у Европу и помоћи ће да се унаприједе животни услови чак и прије остварења самог чланства.

Само по себи је јасно да власти треба да сеусредсредена постизање консензуса који може омогућити да се све ово оствари.

Биће ми драго сарађивати са вама како би корисни приједлози грађана били прихваћени и имплементирани од стране оних који одлучују. То је наш крајњи циљ.

Хвала.